

Konšpiračné teórie ohrozujú samotnú civilizáciu

Zaujímajú vás konšpiračné teórie? Internet, bulvárne časopisy, či iné médiá nám ich ponúkajú neúrekom.

NOVÉ ZÁMKY. Práve tejto téme bola 14. októbra podvečer venovaná prednáška Františka Šebeja, ktorý prijal pozvanie novozámockého Rotary klubu.

Ohrozujú civilizáciu

„Témy konšpiračných teórií boli v dejinách ľudstva príčinou toľkého ľudského utrpenia, že hádam s ničím iným nie sú porovnateľné. Považujem ich za ohrozenie našej civilizácie, vedeckého poznania a zdravého rozumu,“ vysvetlil v úvode svoj záujem o túto problematiku F. Šebei. Z histórie poznáme mnohé skutočné sprisahania, ale konšpiračná teória je sprisahanie domnelé, ktoré existuje len v hlavách konšpiračných teoretikov. Je to väčšou či menšou skupinou ľudí zdieľané presvedčenie, že v pozadí lokálnych udalostí, či svetových dejín sú skryté mocné a tajné sprisahanecké skupiny, ktoré ich riadia ako bábkoherci príbehy svojich drevených bábok.

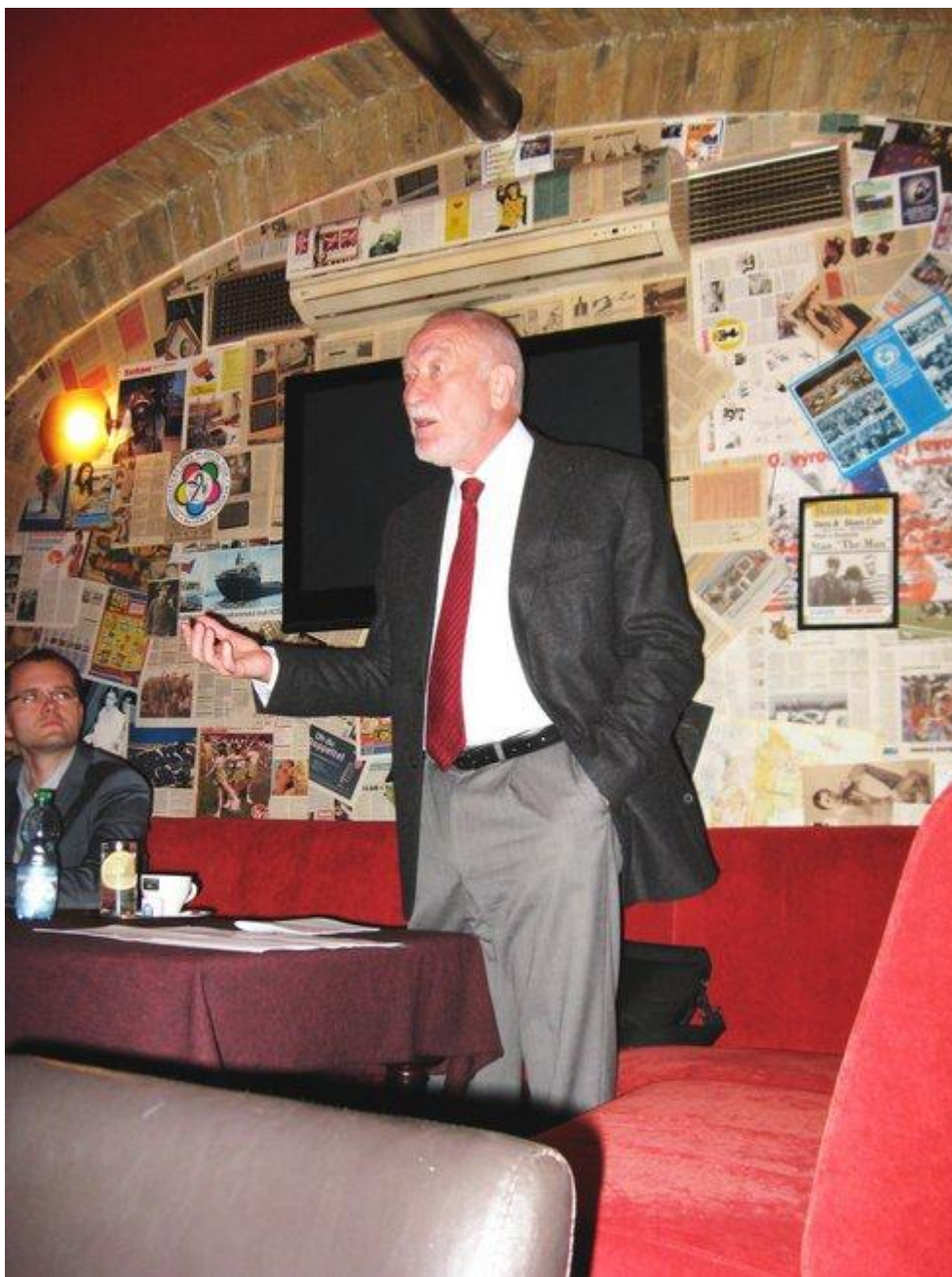
Vesmírne ľudia, Bermudský trojuholník, zrútenie Dvojičiek Američanmi, ovládanie sveta rôznymi finančnými skupinami, príkladov je viac, než dosť. Zdalo by sa, že proti konšpiračným teóriám sa nemáme ako brániť. „Máme zbraň. Je to náš mozog, vzdelanie, inteligencia. Intelekt ale samotný nestačí. Skepsa, kritický rozum a pochybovanie sú naše jediné nástroje,“ dodáva F. Šebei.

Hľadáme príčiny

V rámci psychológie existuje termín kauzálne atribúcie. Sú to príčiny, ktorými zvykneme vysvetľovať, čo sa nám stane. Ľudia, ktorí hľadajú príčiny nehôd mimo seba, sú samozrejme omnoho vďačnejšími prijímateľmi konšpiračných teórií. Ich vnímaniu sveta vyhovuje, že vždy sú nejakí oni, ktorí za to môžu.

„Na konšpiračných teóriách väčšinou existuje prvok, ktorý je pre ľudí mimoriadne príťažlivý. Všetky hľadajú niečo, čo sa volá prvotná príčina. Keď je možnosť nájsť prvotnú príčinu, zdroj všetkého zla, tak zrazu začnem rozumieť svetu. Komplikovaný svet, ktorý je tak ťažko pochopiteľný sa usporiada dozrozumiteľných kontúr. Zrazu máte neuveriteľne opojný zážitok AHA, takto to je!

Druhá vec je diabolská kauzalita. Za katastrofami je strašne výhodné hľadať nejaké sprisahanie, diabolskú silu, zlého hýbateľa. Práve diabolská kauzalita je kostnou dreňou všetkých veľkých konšpiračných teórií a má vážne politické dôsledky.

Počas besedy. Foto: Angelika Holomáňová

Namiesto rozumu emócie

Prvým dôsledkom je fakt, že nahrádza skutočnosť iracionálnym mýtom a zahradzuje cestu k hľadaniu skutočných príčin neblahých sociálnych javov a katastrof. Druhý dôsledok je, že ak nevidíme skutočnú príčinu, tak nevieme stanoviť správnu diagnózu, nevieme nájsť riešenie.

Tretí dôsledok, hnev nás je obyčajne nasmerovaný na hľadanie vinníkov a tí sa často stávajú dokonca obeťami násilia. Štvrtý dôsledok, je omnoho vážnejší. Keď sa takáto vec stane, a keď už tieto udalosti pominú, falošné mýty a legendy, ktoré sú spojené s konšpiračnou teóriou žijú ďalej.

Nevyhnutné ingrediencie konšpiračných teórií sú emócie. Prvou emóciou je aha efekt, pochopil som svet. Druhá emócia je nenávisť. A to je bohužiaľ emócia, ktorá má omnoho silnejšiu sociálnu úlohu než pozitívne emócie," upozorňuje F. Šebej.

PhDr. František Šebej CSc.

Profesionálna kariéra

František Šebej je psychológ, výskumník, pedagóg a novinár. V rokoch 1990–1992 bol členom Prezídia SAV,

spoluzakladateľom a riaditeľom Kabinetu výskumu sociálnej a biologickej komunikácie. V posledných

rokoch pracoval v časopise .týždeň (do roku 2010).

Športová kariéra

Spoluzakladateľ karate na Slovensku, aktívny pretekár a neskôr tréner

Politická kariéra

- 1990–1992 – poslanec Snemovne národov Federálneho zhromaždenia ČSFR za Verejnosť proti násiliu

(VPN), predseda Zahraničného výboru Snemovne národov FZ a podpredseda Parlamentného zhromaždenia Rady

Európy

- 1998–2002 – poslanec Národnej rady SR zvolený za Slovenskú demokratickú koalíciu, predseda Výboru NR SR pre európsku integráciu
- 2010 - poslanec Národnej rady SR zvolený za Most – Híd, predseda Zahraničného výboru NR SR
- 2012 – súčasnosť - poslanec Národnej rady SR zvolený za Most – Híd, predseda Zahraničného výboru NR SR

Čítajte viac: <http://novezamky.sme.sk/c/6979320/konspiracne-teorie-ohrozuju-samotnu-civilizaciju.html#ixzz2mu1PFo9J>